

Topsector chemie interessant voor agrarisch MKB

EU-miljoenen wachten op innovatieve projecten

In 2014 begint Brussel met het uitdelen van maar liefst 70 miljard euro voor innovatieve projecten binnen het chemieprogramma van Horizon 2020. Vooral het MKB wordt gestimuleerd om projecten in te dienen. Vorige maand wees Agentschap NL geïnteresseerden de weg tijdens een studiebijeenkomst.

Geesje Rotgers

Maar liefst 20 procent van het subsidiebedrag is bestemd voor het MKB. Dat is meer dan ooit, want in de vorige onderzoeksperiode van zeven jaar was 'slechts' 50 miljard beschikbaar. Ook toen was een behoorlijk bedrag bestemd voor het MKB. Maar bij de eerste duizend bedragen die werden uitgedeeld, zat geen enkel Nederlands MKB-bedrijf. Het Nederlandse MKB wist de weg naar de Europese subsidiepotten niet te vinden. Dat moet deze keer anders, aldus Agentschap NL dat het MKB hierbij gaat helpen. Volgens de Brusselse begrippen heeft een MKB-bedrijf maximaal 250 werknemers, meer dan de helft van de aandelen zelf in bezit en bestaat het bedrijf al langer (startende bedrijven kunnen nog geen aanspraak maken op subsidie). Dat laatste is nodig omdat bedrijven een zekere inkomensstroom moeten kunnen garanderen. Brussel financiert het project namelijk niet voor 100 procent, maar doorgaans voor 40 tot 70 procent van het benodigde budget. Brussel wil het MKB in de komende jaren extra stimuleren vanwege de werkgelegenheid (het creëren van banen), het ontwikkelen van niche-markten (dat kunnen kleine bedrijven beter) en het verhogen van het Europese kennisniveau (om de concurrentie met Azië en Amerika aan te kunnen).

Ingewikkeld traject

Subsidie halen in Brussel? Dat is een onmogelijke opgave, volgens menig MKB-bedrijf in de veehouderijsector. De aanvraag opstellen kost al meer dan de subsidie oplevert. En als je subsidie krijgt, moet je vervolgens

zoveel investeren dat je erop leegloopt. Inmiddels zijn de regels vereenvoudigd, de procedures versneld en de wijze van indienen vergemakkelijkt. Bovendien is Agentschap NL erop gedoken om het MKB te helpen met de aanvragen en het binnenhalen van de gelden. En dat doet het Agentschap NL momenteel goed, is de mening van meerdere innovatieve bedrijven in de chemiesector. "De eerste aanvraag vergt wel enige kennis. Maar als je eenmaal weet hoe het werkt, dan is het goed te doen. Tegenwoordig doen we de aanvragen voor subsidie tussen de bedrijven door en met succes", meldt de directeur van een bedrijfje in coatings van onder meer kunststof. Toch zijn de ervaringen van verschillende MKB-bedrijven in de agrarische wereld minder positief. Tijdens de gesubsidieerde periode van meestal vier jaar werden grote stappen vooruitgezet, mede dankzij de hulp van de overheid en het wetenschappelijke onderzoek. Het MKB-bedrijf geloofde erin en investeerde in het nieuwe product. Maar met het aflopen van het project verdween ook het product. MKB-bedrijven zijn erdoor failliet gegaan. Zo is bekend dat diverse fabrikanten hun innovatieve voergrondstof (zoals algen en eendenkroos) of biologische bestrijdingsmiddel of meststof niet op de markt kregen. Zij liepen aan tegen een uiterst kostbare registratieprocedure van 500.000 euro, kwamen in botsing met de patenten van het wetenschappelijke onderzoek of de regelgeving werkte niet mee. Verschillende innovaties van de afgelopen decennia liggen nog altijd op de plank. Dit is heel herkenbaar, volgens diverse bedrijven in de chemie. "Echte innovaties passen doorgaans niet

binnen de bestaande regelgeving en een MKB-bedrijf is niet bij machte om die regelgeving aan te passen. Ook het probleem van de patenten is bij ons bekend", aldus de directeur van het chemiebedrijfje in coatings. "Maar wellicht zijn de regels in de agri & food nog wat strenger dan in de chemie", meent een chemicus van de Universiteit Leiden. Deze ervaringsdeskundige adviseert om voordat je begint aan een project, eerst zeer goed te onderzoeken of je van doen hebt met patenten van de wetenschap en anderen, en of het past binnen de regelgeving.

Thema's voor subsidie

Verrassend is dat onder de Europese onderzoeksagenda 'Chemie' veel landbouw valt. Zo vallen de volgende thema's onder deze agenda: voedselveiligheid, voedingsmiddelen-technologie, duurzame energie uit biomassa, duurzame landbouw (gezien vanuit milieuoogpunt: broeikas, water, lucht, bodem), projecten in de 'agro-food' die bijdragen aan de betrekkingen tussen de EU en China, duurzaam hergebruik van afvalproducten en bijproducten uit de landbouw (liefst in samenwerking met andere branches, zoals de chemie).

Voor een innovatief project wordt maximaal 50.000 euro subsidie gegeven voor het schrijven van een businessplan. En er is 1 tot 3 miljoen euro beschikbaar voor het praktisch maken van het project. Dit geld kan worden besteed aan onderzoek, ontwikkeling van techniek en procesbegeleiding. Lang niet alle projecten komen in aanmerking voor subsidie. Het hangt af van het subsidiepotje, maar gemiddeld wordt zo'n 20 procent gehonoreerd. De belangrijkste voorwaarden zijn dat het product na de subsidieperiode geld oplevert. Het bedrijf moet er wel een boterham mee kunnen verdienen, anders wordt het Europese doel van extra werkgelegenheid niet gehaald. Ook moet het project een innovatie betreffen en bijdragen aan de ontwikkeling van nieuwe kennis. "In de praktijk zien wij dat vooral aanvragen gehonoreerd worden van MKB-bedrijven die al succesvol producten hebben ontwikkeld. Ook MKB-bedrijven die voor de ontwikkeling van het product samenwerken met hun toekomstige klanten maken veel kans. Zij kunnen immers aantonen dat er een markt is voor het product", vertelt Martijn Lamers, senior adviseur bij Agentschap NL. Wat is nu het beste advies voor de MKB-lezers van V-focus? "Op de eerste plaats: gewoon doen. Kansen zien in plaats van

NADRUK OP BANEN

Innovatie krijgt veel aandacht binnen de EU, omdat dit extra banen oplevert.

Foto: EU

belemmeringen. Als je voor het eerst Europese subsidie aanvraagt, doe dat dan voor een eigen project. Ga geen samenwerkingsverband aan met een ander bedrijf, maar vraag de subsidie puur voor jezelf aan. Een samenwerking maakt alles meteen een stuk gecompliceerder. En laat Agentschap NL je de weg wijzen", aldus een chemicus die al meerdere keren succesvol subsidie binnenhaalde.

